

Inatsisissatut siunnersuutiniq suliaqartarneq pillugu malitassiat atuuttut allanngortinneqarnissaat pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut, taamaalilluni inatsisissatut siunnersuutip nassuiaataani, nunat tamat akornanni pisussaaffinnut, nunat tamat akornanni Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat malitassaanni pisussaaffinnut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuummi inuit pisinanatitaaffinnut aamma nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffinnut tunngasunik nassuiaasiortoqartassalluni. Naalakkersuisut suleriaasiat nutaq ulloq 1. januar 2026 atuutilissaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviassen Jensen, Inuit Ataqatigiit)

Siullermeerneqarneranut oqaaseqaat:

Siullermik siunnersuuteqartoq Mariane Paviassen Jensen, siunnersuumut pingaarutilimmut qaqitsineranut.

Naleqqami Inuit pisinnaatitaaffii, minnerunngitsumillu Inuit, Kalaallit pisinnaatitaaffii, nunami nunasiaatitullusooq sulii ingerlasumi, pisinnaasarput tamaat atorlugu illersortuassavagut.

Soorunami aamma, Nunarput Naalagaaffinngorpat, aamma nunani tamalaani inatsisit, nunatsinnut, kinaassusitsinnut, kulturitsinnullu tulluarsarlugit, sapinngisarput tamaat atuutsissallugit.

Naleqqamiit isumaqarpugut siunnersuut tunngaviusumik, akisussaassusermik aammalu nunatut naalagaaffittut akisussaassusilimmik periuseqalernissaanik qulakkeerinnikkusuttoq.

Naleqqamiimmi tamassi maanna ilisimalereersimassuarsi, nunap inoqqaavinut, tassa Kalaallit, Inuinik kingoqqisut illersorneqarnissaat atuutsikkumallugu, eqimattaq, Inuit Kalaallit kikkuunersut nalunaarsortikkusukkatsigu. Nalunaarsunngikkaannimi, qanoq nalussannginnatsigu kikkut inatsisinik illersugassaanersut?

Naleqqamiit soorunami tapersissuarput, siunnersuuteqartup siunertaa tunngaviusumik. Taamaasiguttami, piumasaqaataasariaqalissammat, partiit maani inersuarmi Naleqqamut kusanaatsumik oqaatsit atorlugit, pisuutitsisarnerat, illuatungilissallugu. Kalaallit illersoraanni, immikkut pisinnaatitaaffinnik illersuingaanni, Nazistiunerunngilaq,

ingattajaarnerunngilluinnarpoq. Peqquteqavissumiguna Naalagaaffiit peqatigiit inatsisit tamakkua pilersissimagaat.

Naleqqamiimmi Inuit pisinnaatitaaffii ataqqivagut, inuit amqip qalipaataa pillugu immikkoortitsisuunngilagut. Naleqqamiilli Nunani tamalaani inatsisit naapertorlugit, Inuit pisinnaatitaaffii naapertoqqissaarlugit, inuit immikkut illersugaasut illersussallugit.

Naleqqamiit oqaatigissuarput, Nunani tamalaani inatsisit akuerisimasagut nunatsinni atuuttussat, inatsisiliornitsinni, soorunami ataqqillugit, atuutsittussanngorlugit suliarineqartarnissaat.

Pissutsimmi maanna uunga killissimapput, inatsisit atuutsikkumallugit akuerineqarsimasut, killormut atuutsinneqarneq ajormata, siunnersuuteqartup aamma eqqummaarilluarlugit nassuiaatigai – taamaammallu maanna inatsisinik suliaqartartut tamarmik pisussaaffeqalissasut, nunani tamalaani inatsisit tunaartarlugit inatsisit suliarineqartalernissaat.

Naleqqamiit qilanaaraarput nunatta inuisa illersorneqartalernissaat. Piniartut, aalisartut, nunaminertat immikkut illersungaalernissaat qilanaaraarput. Inuit Kalaallit ILO-169 naapertorlugu nalunaarsorneqarnissaat. Piniagassat, qilalukkat, nannut allallu piniagassanut Inuit Kalaallit illersungaalernissaannut Naalakkersuisut pisussaaffeqalernissaat qilanaaraarput. Tassami maanna nunani tamalaani inatsisit atuutsinnissaannut Naalakkersuisut pisussaaffeqarput, ingammik, akisussaaffiit tigunikuusagut pineqartillugit.

Naleqqamiit qularinngilarput siunnersuutip inatsisiliornermi suleriaaseq pitsaassutsikkut, inatsisinik suliaqarnitsinni qulakkeerinissamut iluaqutaassasoq. Maannami taamaattoqanngimmat, pisariaqalerpoq inatsisitigut piumasaqalernissaq.

Naleqqamiit isumaqarpugut Naalakkersuisut suliaqarnerminni, suleriaasissamik, najoqqutassamik sanassasut. Aammalu Inuit pisinnaatitaaffiik siunnersuisoqatigiit, Ombudsmandi allallu soqutigisaqatigiit suleqatigalugit, allaffissornikkut maleruagassamik sanassasut.

Naleqqamiilli aperisariaqarpugut, sooruna taava Inatsisartuni suleriaasitsinnut allannguutissanik siunnersuuteqarniarneq taama ajornartinneqartigisoq. Maannalu siunnersuutit ukua pineqartut, imaassava, Naalakkersuisut kisimik taamannak piumaffigineqassasut? Inatsisartummi suleriaasaat aamma allanngussava?

Naleqqamiit siunnersuut tunngaviatigut taperserparput, kaammattuutigalugulu ataatsimiisitaliami oqaaseqaatitsinni kaammattuutigut nalilersorluarumaaraat. Naleqqamiit, oqaasiinnaanngitsumik, kisiannili tingussaasumik nunani tamalaani inatsisit sapinngisamik malinneqarnissaat piumasaraarput. Taamaammat una inatsit atuutilinngikkaluarluguluunniit, Inuit Kalaallit nalunaarsornissaat, inatsisitigut illersornissatta, Naalakkersuisullu siunnersuutitut naalleraajunnaarlutik iliuuseqarnissaat sakkortunerpaamik kaammattuutigiumavarput.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat tingussaasumik inatsisitigut piumasaqaatinik imaqanngilaq - oqarluaannaraanni taperseerpalaarnissaq siunertaralugu allataavoq. Naleqqamiit isumaqarpugut, minnerpaamik inatsisitigut kaajallaatitamik peqartariaqartoq, allaffissornikkut malitassaq. Tamannalu ataatsimiisitaliami eqqartorneqarluassasoq piumasaraarput, asuliinnarmi, kinguneqarsinnaanngitsumik siunnersuuteqarutta, Naalakkersuisut pituttorsinnaanngilagut. Soorlu pissutsinni allani tamanna takusareeripput, atorfinitsitsinermi kaajallaatitap malinneqannginnera pillugu.

Naleqqamiit taamannak oqaaseqarluta, inatsisinut ataatsimiisitaliamut ingerlateqqipparput, sulilluarnissaanillu kissaallugit.